

SP-fractievoorzitter Agnes Kant

'Ik heb best wel zelfvertrouwen'

Is de SP overbodig?
'Was dat maar waar.'

Uit onderzoek van de Universiteit van Amsterdam uit 2006 blijkt namelijk dat het verschil tussen arm en rijk is verkleind. Partijgenoot en econoom Ewout Irrgang heeft hetzelfde gezegd.

'Er leeft nog steeds een grote groep mensen in armoede. Dit kabinet heeft daar wel wát beleid op, maar het mag geen naam hebben.

'Mensen met de laagste koopkracht gaan er op achteruit. Dan kun je toch niet zeggen dat wij niet meer nodig zijn?'

Marktwerking in de zorg schijnt goed te zijn voor de patiënt, las ik in een ander onderzoek.

'Nou, ik heb daar heel veel over gelezen en bestudeerd en ik durf te beweren dat de marktwerking niet goed is voor de zorg.'

Hoe gaan we deze onderwerpen nou vrolijker verpakken?

'Moet dat?'

Iedereen zegt dat je gedreven bent, misschien soms wel wat té. Dat kan de SP straks stemmen kosten. Je hebt toch een coach die zegt dat het af en toe vrolijker mag?

DE SP IS GROOT GEWORDEN ONDER LEIDING VAN JAN MARIJNISSEN. NU IS EEN TWIJFELENDE ACHTERHOEKER, DIE BIJ HET SCHOOLTONEEL HET LIEFST DE BOOM SPEELDE, FRACTIEVOORZITTER. AGNES KANT (41): 'ALS MARIJNISSEN OP EEN ANDER MOMENT WAS OPGESTAPT, WAS HET MISSCHIEN IEMAND ANDERS GEWORDEN.'

'Ik geloof dat ik net heel rustig heb verteld wat ik vind dat de gevolgen zijn van marktwerking in de zorg. Maar ik heb de afgelopen jaren vaak het woord gevoerd over mensen in verpleeghuizen, mensen in de thuiszorg. Daar valt niet veel te relativiseren.'

Niko Koffeman, oud SP-adviseur, zegt dat je zijn tips soms vergeet.

'Is zo. Ik zal mijn best doen om alle boosheid en frustratie nóg meer om te zetten in scherpe vragen.'

Is het moeilijk te beseffen dat niet alle problemen even groot zijn?

'Nee, dat is niet moeilijk, maar tot nu toe had ik het vaak alleen over grote problemen. Maar, als je daar naar toe wilt, dat is wel de les die ik geleerd heb: je kunt niet overal boos over zijn.'

Word je moe van mensen die zeggen dat je te gedreven bent?

'Daar word ik wel eens moe van, ja. Ik heb altijd mensen die mij adviezen geven. Mijn thuisfront ook. Dit is breed gedragen kritiek op mij. En ik zie het zelf ook. De momenten dat ik *over the top* ga, geven mij geen prettig gevoel. Je bent je emotie wel kwijt, maar je bent er niets mee opgeschoten. Als ik mijn controle verlies, voelt het alsof ik verloren heb. Die momenten ga ik dus niet missen.'

Hoe ziet Nederland eruit als jij het voor het zeggen hebt?

'Leuker! Mensen denken altijd dat het saai wordt als mensen met sociale ideeën het voor het zeggen hebben. Iedereen gelijk. Maar dat hoeft helemaal niet. Niets gelijk, iedereen verschillend! Mensen maken verschillende keuzes in het leven

en dat moeten ze vooral blijven doen. Maar het wordt voor iedereen leuker.'

Het is nu toch al heel leuk in Nederland?

'Dat is ook wel zo, het is ook allemaal niet zo erg, maar het kan wel beter. Als ik een groep mag noemen: een paar maanden geleden speelde de verhoging voor de eigen bijdrage van jonge mensen met een handicap, Wajongers. Die kwamen in actie, want ze hielden te weinig over. Dat vind ik zo treurig. Mensen die het

Mensen vertrouwen hem. En dat vertrouwen heeft hij al veertien jaar. Dat is lang, hoor.'

Doet dat pijn, die druk?

'Het is niet makkelijk. Hij heeft dat vertrouwen opgebouwd en het is aan ons om dat uit te bouwen. Dus we hebben wat dat betreft zeker wat te verliezen.'

Uit onderzoek van interview/NSS blijkt dat een kwart van de SP-stemmers de partij met jou aan het roer minder aantrekkelijk vindt.

doen we bijna elke week. Volgens mij zei hij het nadat we hadden besteld. Bij het eerste drankje. Toen moest ik dat even laten bezinken, maar we zijn vrij snel gaan spreken over hoe het verder moet.'

Was het een emotioneel moment?

'Best wel. Maar dat kwam pas echt een dag later. Ik had dat wel verwacht. Niet omdat ik dacht dat het onrustig zou worden in de fractie, maar we zijn allemaal toch verknocht aan Jan.'

Zat jij op het fractievoorzitterschap te wachten?

'Het heeft de afgelopen jaren vaker door mijn hoofd gespoekt. Toen dacht ik: het is dat het misschien moet. Ik zat er niet op te wachten. Maar het afgelopen jaar is er iets gegroeid. Het is veranderd bij me.'

Wat precies?

'Dat heeft met de nieuwe fractie te maken. Ik heb een groot gedeelte van die fractie opgeleid en begeleid, dus daar ben ik in gegroeid. Bleef alleen de drempel naar buiten over. Ik ben

Jan Marijnissen blijft, dat is prettig. Zijn

al niet gemakkelijk hebben, en hun eigen weg proberen te vinden als jong gehandicapten, en dan zó afgeknepen worden.'

Gaat de belasting omhoog, om het leuker te maken?

'Een extra belastingschijf levert niet zoveel op. Maar ik vind wel dat we eerlijker moeten delen. De premie voor de AWBZ is nu bijvoorbeeld deels inkomensafhankelijk. Ik zou het dat helemaal willen maken. En we moeten kijken naar de hypotheek-renteaftrek.'

Waarom is de SP zo succesvol?

'Mensen bij de SP zetten nooit hun eigen belang voorop. We denken hetzelfde over dingen en als je allemaal dezelfde kant op loopt, loop je elkaar niet voor de voeten. Dan zie je wel eens, zoals vorig jaar met Düzgün Yildirim, dat er mensen bij de partij komen die daar moeite mee hebben.

'Dan ontstaat er gedoe, maar die mensen vertrekken ook weer. Het referentiekader van veel journalisten is hoe het bij andere partijen gaat, daarom denken ze dat we net zo werken. Maar ik moet dan toch zeggen: bij ons is dat niet zo.'

En dat geloven wij dan niet.

'Dat snap ik, maar het is tóch zo.'

Je hebt Jan Marijnissen nog niet genoemd.

'Dat een reden van ons succes is dat Jan zo'n goede leider is, klopt.

'Dat heb ik niet gezien. Maar mensen kennen mij nog niet in deze rol; het zou pas gek zijn als ze dat niet zeiden.'

Dat lijkt geen makkelijke klus.

'Ik moet het op mijn manier doen en hopen dat mensen ook zonder hem vertrouwen hebben. En Jan blijft, dat is prettig. Zijn goede adviezen zullen nog opgevolgd worden.'

Wanneer hoorde je dat Marijnissen opstapte?

'De maandagavond voor de persconferentie.'

Waarom wist Bob Fosko het al een week eerder?

'Ik weet niet of dat zo is.'

Dat heeft hij tegen ons gezegd.

'Nou ja, kán. Jan heeft een aantal mensen in vertrouwen genomen, wat heel begrijpelijk is in zo'n situatie. Maar ik wist wel langer dat het speelde.'

Voel jij je niet gepasseerd?

'Ik wist het een dag eerder dan de rest van de fractie, maar ik spreek zóveel met Jan, dus dat het er ooit van zou komen, is geen verrassing. Het verstandige van Jan is dat hij de persoonlijke afweging maakt met mensen die niet bij het proces betrokken zijn. Het is nooit goed om je eigen opvolging te regelen.'

Hoe ging dat die maandagavond?

'We waren uit eten bij de Griek. Dat

Heb je er zelf een traan om moeten laten?

'Ja. Je bent zo verbonden met elkaar. Hij doet me wat. Hij heeft het opgebouwd en neemt nu een beslissing met het oog op zijn gezondheid. Dat is niet makkelijk. Jeetje, als je zolang met elkaar hebt opgetrokken...'

Kijk je op tegen Jan Marijnissen?

'Nee, dat is een verkeerde term. Toen ik begon wel. Maar dan had ik nooit veertien jaar met hem kunnen samenwerken. Dan kun je niet gelijkwaardig het gesprek aan. Je moet geen fan zijn. Er is een tijd een relatie geweest van leermeester en leerling. Dat was een prettige periode waarin ik veel van hem aannam. Daarna kwam er meer gelijkwaardigheid.'

Heeft hij je die maandagavond meteen gevraagd?

'Nee, er is gesproken over de procedure, omdat ik daar als fractiesecretaris ook bij betrokken ben. Maar ik weet dat hij graag wilde dat ik het ging doen. Het is niet voor niets dat er binnen de fractie een politiek coördinerende rol is gegroeid voor mij. Náást hem. Er is mij in het verleden wel eens gevraagd of ik de kroonprinses was. Nee dus. Het hangt van het moment af. Wie het op dat moment het beste kan. In wie de fractie vertrouwen heeft. Als Jan op een ander moment een stap terug had gedaan, was het misschien iemand anders geworden. Er zijn ook nog wel wat jongeren die misschien in de toekomst geschikt zijn.'

niet van nature iemand die graag het podium pakt. Dat was vroeger op school al zo, bij toneel, vreselijk. Dan speelde ik het liefst de boom. Ik had faalangst. Maar het feit dat ik deze stap heb genomen, bewijst dat ik daar overheen ben.'

Word jij partijvoorzitter?

'Dat denk ik niet. Maar wat de toekomst precies brengt, weet ik niet. Jan is vorig jaar herkozen. Het is goed voor de partij dat hij blijft.'

Marijnissen zei zelf dat het voor de slagvaardigheid van de SP essentieel was dat de fractie- en partijvoorzitter dezelfde persoon was.

'Dat was in die situatie ook zo, maar nu vinden we dit gewenst.'

Is het voor jou een voordeel dat Marijnissen in de Tweede Kamer blijft? Hij blijft het gezicht van de partij, zal uitgenodigd blijven worden in praatprogramma's. Hoef jij dat mooi niet te doen.

'Zo zie ik dat niet. Ik ben blij dat hij blijft. Prima als hij dingen blijft doen, maar ik zie hem vooral als coach. Maak je geen zorgen, ik zal me in de media heus profileren. En als er deze week bijvoorbeeld over de commissie-Bakker gesproken gaat worden, ligt het voor de hand dat ik het woord voer. Niet Jan. Maar Jan doet wat hij wil, daar ga ik gelukkig niet over.'

Word jij lijsttrekker bij de volgende verkiezingen?

'Dat weet ik niet. Ik moet het nu maar laten zien. Ik ben precies een week fractievoorzitter, en ik heb alleen interviews gegeven, maar ik heb me niet gekandideerd als fractievoorzitter met het idee dat ik de tijd zal uitzitten tot de volgende verkiezingen.'

Je blaakt nog niet echt van het zelfvertrouwen.

'Ik heb best genoeg zelfvertrouwen, maar ik ga nog geen hypotheek leggen op de volgende verkiezingen. Ik weet toch niet wat voor talent er

'Geef me een beetje tijd. Maar ik geef toe dat ik het binnen de SP nú het beste kan, zo onbescheiden ben ik ook wel weer.

'En ik weet van mezelf dát ik het kan. Mensen kennen mij nog niet zo goed, maar ik zeg ook waar het op staat, net als Jan.'

Je wilt bij de volgende verkiezingen meer dan dertig zetels halen.

'Ik denk dat het kan, maar dat is niet alleen van mij afhankelijk. We zitten in de peilingen weer in de lift. Dat ziet er goed uit. Maar het zegt

positie komen dat men niet om de SP heen kan.'

Hoe ziet het eerste kabinet-Kant eruit?

'Jeetje, wat moeilijk. Het ligt voor de hand dat we met GroenLinks en de PvdA gaan regeren. Maar de kans is groot dat we verder moeten kijken.'

Is CDA een optie?

'Met dit CDA wil ik niet regeren. Uitgesloten. Maar ze kunnen natuurlijk veranderen. Al zie ik dat niet zo snel gebeuren.'

D66?

'Dat gaat alle kanten op. In veel van Pechtolds ideeën kan ik me niet vinden.'

PVV?

'Dat wordt een groot probleem.'

Verdonk?

'Daar kan ik geen zinnig woord over zeggen; ik weet niet waar ze voor staat.'

Als we over twee jaar weer tegenover elkaar zitten, wat hoop je dan?

goede adviezen zullen nog opgevolgd worden'

gaat opduiken bij de SP? Misschien vinden mensen die persoon wel beter. Er kan iemand komen die beter is dan ik, dat sluit ik niet uit. Dan is dat toch prima? Alles ten dienste van de partij.'

Terwijl jullie succes te danken is aan een sterke leider, zonder twijfel.

pas iets wanneer we ons best gaan doen.'

Wil jij daar je lot aan verbinden?

'Waarom zou ik dat doen? Ik snap best dat journalisten dat interessant vinden, maar daar begin ik niet aan. Het is een ambitie, een streven. 'Het is van belang dat wij in de

VVD?

'Lokaal blijkt telkens dat we goed kunnen samenwerken, maar landelijk staan we inhoudelijk te ver van elkaar af.'

'Dan hoop ik dat wij de beste lijsttrekker van Nederland hebben.'

En die heet?

'Dat weet ik niet. Je kunt het nóg wel

REVVU ONTMOET AGNES KANT

Waar? Stadsbierhuys De Waag, in Kants woonplaats Doesburg. **Hoe lang?**

Vrijdagavond, van 17.00 tot 19.00 uur. **Soundtrack?** Het is kermis in Doesburg. Buiten De Waag rijden kinderen rondjes in minibotsauto's. Uit de speakers klinkt Frans Bauer en *Droog je tranen Jacqueline*, van The Four Taks. **Wie deed de bediening?** Eén van de twee dochters van Kant. Tijdens een eerder interview in De Waag zag de SP'er namelijk dat ze in het historische café bediening zochten. **Hoe deed Kant jr. het?** Na twee cola light in twee uur, voor twee personen, zegt Agnes Kant: 'Mijn dochter heeft niet echt goed voor je gezorgd, hè?'

een keer proberen, maar ik weet het écht niet. Het is niet zo dat ik het niet zou willen. Als ik die indruk heb gewekt, is dat onjuist. Ik kom niet even een probleempje oplossen. Laat ik het zo zeggen: het zou heel leuk zijn als ik dan de lijsttrekker ben.'

Marijnissen was als SP-leider vrijwel onomstreden. Nu zit er een twijfelende fractievoorzitter tegenover me.

'Jan was ook geen vanzelfsprekende leider toen hij voor het eerst in de Kamer kwam. Het vertrouwen in Jan is gegroeid. Tuurlijk is er een verschil. Hoe ik het ga invullen, wat ik voor de beeldvorming ga betekenen, dat weten we nog niet. Jan is 'n trekker geweest, hij heeft ons gebracht waar we nu zijn, maar nu zitten we in een andere fase. Of ik het juiste boegbeeld voor deze fase ben, *we shall see.*'

Reageren? reactie@revvu.nl